

Zubaře se bojím stejně jako ostatní pacienti

Privátní stomatoložka a specialista na ústní, čelistní a obličejovou chirurgii **MUDr. Katarína Vachalová** odpovídala čtenářům Deníku

MUDr. KATARÍNA VACHALOVÁ

Katarína Vachalová se narodila v roce 1968 v Piešťanech na Slovensku. V roce 1993 dokončila studium na Lékařské fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. V průběhu let získala několik atestací v oboru Stomatologie a ústní, čelistní a obličejové chirurgie (ÚČOCH) a absolvovala odbornou stáž rekonstrukční chirurgie obličejového skeletu v německém Achenu. Od roku 1993 pracovala jako lékařka na oddělení ÚČOCH v Baťově krajské nemocnici (KNTB) ve Zlíně. V roce 2002 se stala zástupcem přednosty tohoto oddělení a od roku 2006 do roku 2012 zde byla primářkou. Zasedala také v etické komisi KNTB (2010-2011) a od roku 2007 až dosud je krajskou konzultantkou v oboru ÚČOCH. Letos 1. ledna je jednatelkou GRACE dentální kliniky ve Zlíně.

REDAKCE

Zlínský kraj – Asi by se hledal jen málokdo, kdo zažívá pocity blaha a rozkoše, když stomatolog bere do ruky vrtáčku a praví „otevřete pořádně ústa“. Přesto důvodem, proč zubař musí vzít vrtáčku do ruky a léčit náš chrup je ve většině případů špatná strava a nedostatečná péče o zuby. „Rozhodně bych dala stopku všem slazeným nápojům,“ uvedla v on-line rozhovoru se čtenáři Deníku na našem webu stomatoložka a specialista na ústní, čelistní a obličejovou chirurgii (ÚČOCH) Katarína Vachalová.

z on-line rozhovoru

Zajímalo by mě, co vás lákalo na povolání zubního lékaře? Osobně bych tuto práci nezvládla, vrtat se někomu v puse asi není příjemné. Obdivuji vaši práci.

Vždy jsem chtěla dělat invazivní medicínu. Vzhledem k tomu, že jsem žena, tak obory jako ortopedie nebo traumatologie byly jen stěží dostupné. Pro obor ústní, čelistní a obličejová chirurgie a praktické zubní lékařství jsem se velmi rychle rozhodla. Na lékařské fakultě nás učil pan prof. Satko a to opravdu byla v nás budována láska k chirurgickému oboru se vším všudy. Nic nám neodpustil, ale vždy pomohl.

Mám už několik měsíců problémy s dásněmi, které neustále krváčí a nemusí to být jen při jídle. Byla jsem s tím u zubaře kvůli obavám z parodontózy, ale ten mi řekl, že krvácení dásní je v určitá roční období normální a

parodontózy se určitě obávat nemusím. Já jsem ale jiného názoru protože tento problém trvá neustále a je jedno jaké roční období právě je. Můžete mi poradit jak s tímto problémem bojovat nebo jak ho aspoň zmírnit?

Opravdu jsem ještě neslyšela o vlivu ročního období na krvácivost dásní. Možná tím Váš stomatolog myslel, že máte nedostatek vitamínu C, ale to se pouze domnívám. Krvácivost dásní může mít různé příčiny a to od nedostatečné hygieny, až po závažné celkové onemocnění. Je nutné vyšetření a rtg dokumentace. **Zajímalo by mne váš názor, jako odbornice, na bělení zubů. Máme v současnosti na výběr od zubních past, přes různé gely až po zákrok odborníka. Která z metod z vašeho pohledu přináší nejviditelnější úspěch?**

Nejlepší výsledky jsou určité v ambulantním způsobu bělení a na to navazující domácí bělení při pravidelné kontrole stomatologem. Důležité je, aby zuby před bělením byly řádně ošetřeny.

Všeobecně se ví, jak některé potraviny (červená řepa, červená paprika, červené víno, káva) barví sklovinu. Některých potravin, např. kávy se dokážu vzdát, ale ostatní potraviny jsou pro zdraví člověka prospěšné. Jak tedy zdravě jíst a přitom si zachovat co nejvíce bílé zuby?

Určitě si i při jedení a pití barevných potravin lze zachovat „bílé“ zuby, ale musíte pravidelně navštěvovat svého zubního lékaře a paní hygieničku.

Můj otec má již druhý absces čelisti u kloubu s tím že se lečí již počtvrté v nemocnici. zajímaly by mne jestli je toto léčitelné prášky jako antibiotiky nebo jednali se v jeho případě za chronický stav je nutná nějaká

operace? děkuji za odpověď. Petr Koudelka

Pane Koudelka, na vaši otázku bez toho, že znám anamnézu onemocnění Vašeho otce nedokážu odpovědět. **Nabízíte svým pacientům možnost ošetření v sobotu či neděli? Pokud ano, platí nějaký příplatek? A obecně, je to již rozšířená praxe, že lékař svým pacientům (třeba s akutní bolestí) nabídne ošetření ve dnech volna?**

V době pracovního volna lze po domluvě na našem pracovišti pacienta ošetřit. Naši pacienti po operačních výkonech dostávají k dispozici telefonní číslo, na které mohou kdykoliv zavolat, i v čase víkendů. Tuto službu považují za důležitou.

Dá se věřit takovým těm nej-různějším babským receptům na bolest zubů, jako třeba do bolavého zubu dát hřebíček nebo hodně pít šalvěj a podobně? Co na to říkáte vy, jako odbornice? A máte třeba poznatky od Vašich pacientů, že jim nějaká „babská“ nebo alternativní léčba pomohla, alespoň třeba jen na krátkou dobu než navštívili zubního lékaře?

Já jsem se bohužel nepotkala se žádnou účinnou „babskou“ radou, která by pomohla. Viděla jsem, ale různé kuriozity, jako např. v zkaženém zubu, spíš už jenom v kořenu zubu vložený Alnagon. Musím přiznat, že jsem se už vícekrát potkala u pacienta s alternativní léčbou, která pomohla. Nemyslím na bolesti zubů, ale při onemocnění sliznic.

Kdybyste měla vyjmenovat, kterým potravinám či nápojům se úplně vyhnout? Tedy takové, které nejvíce poškozují zuby? Jaké by to byly, kterým byste dala úplnou STOPku?

Úplnou stopku dávám všem sladkým a syceným nápojům a to jak v období batolat, tak u adolescentů.

Čtěl jsem se zeptat jestli je podle vás pravda, že na zubní pohotovosti pracují „řezníci“. Nebo respektive, že otráveně provedou jen nejnnutnější, zub třeba nechají otevřený a dodělavky nechají na lékaři, ke kterému chodím...

Na zubní pohotovosti pracují stomatologové. Za jejich odborné znalosti a praxi je zodpovědná oblastní stomatologická komora, za materiálo-

vé vybavení poskytovatel Lékařské služby první pomoci, ale za lidský přístup odpovídá pouze každý sám za sebe.

Zajímalo by mne váš názor na zahánění bolesti zubů léky? Je to dobré řešení?

Toto řešení je určité ze všech nejhorší. Je nutné být vyšetřený a následně ošetřený. Komplikace po neošetření zubů bývají hodně zdlouhavé. **Čtěl bych se zeptat jestli jste za dobu své praxe měla nějaký úsměvný či naopak smutný zážitek s pacienty či pacientem?**

Asi mám velké štěstí, že po dvacetileté praxi nemám s pacientem negativní zážitek. Konfliktní situace nevyhledávám a snažím se pro pacienta udělat vše. Já mám spíš s pacienty takové „rodinné“ vztahy. Chodí mi ukazovat fotky ze svatby, pak svoje děti. O to víc mě bolí, když se s některým svým pacientem musím rozloučit z důvodu úmrtí. **Našel jsem si vás na internetu a zjistil, že nabízíte ošetření v analgosedaci. Čtěl jsem se zeptat jak to s takovým ošetřením v praxi je? Četl jsem, že pacient je „jakože vzhůru“ a komunikuje, ale nevnímá bolest a po zákroku si tento zákrok nepamatuje. Mohla byste mi to laicky popsat a může o ošetření v analgosedaci požádat každý nebo je to na vašem rozhodnutí?**

Vaše informace je v podstatě správná. Jako u každého jiného ošetření je nutné, aby byl pacient vyšetřený a schopný zákroku.

Čtěl jsem se zeptat na ošetření dítěte. Náš devítiletý syn se velmi bojí zubního ošetření. Ale velmi, před návštěvou zubaře nespí, mívá nevolnosti, třese se. Ošetření je komplikované. Náš zubní lékař ovšem zvolil přístup „musí to vydržet“, takže ošetření je vždy utrpení pro nás i chlapce. Existuje nějaká možnost jak ošetřit syna, aby se tolik nebál?

Určitě jsou různé možnosti. Je nutné vyšetření. Když budete mít zájem, ráda vaše dítě vyšetřím.

Dají se nerovné zuby srovnat i

ve třiceti letech? Jaké jsou možnosti kromě rovnátek napevno?

Je nutné nejdřív vyloučit onemocnění závěsného aparátu zubů, udělat RTG snímky k vyloučení onemocnění tvrdých zubních tkání a poté konzultace s ortodontem. Určitě se vždy najde řešení.

Jsem žena po padesátce, a zjišťuji, že se mě vlevo dole začíná lehce překrývat trojka přes dvojkou, zachytává se mě tam více jídla a hůře čistí. Rovnátko se snad už pro mě nehodí. Je nějaké jiné řešení? A proč se moje dosud celkem rovné zuby začínají v řadě naklánět jak plačky u starého plotu?

Ve vašem případě je nutné provést RTG vyšetření k vyloučení parodontologického onemocnění.

Mám problém se zažloutlými zuby. Čtěla bych se zeptat, jestli existuje nějaká šetrná cesta, jak zuby vybělit a nepoškodit?

Na vaši otázku se mi těžko odpovídá. Pod pojmem „zažloutlé zuby“ se může schovávat vícero problémů. Od zubního kazu, abraze až po nesprávnou hygienu. Je nutné stav vyšetřit. Pouze u sanovaného chrupu lze provést bělení.

Zajímalo by mne, proč stojí tolik peněz umělý zub. Pět tisíc je tedy pěkná pájka.

Nevím co myslíte pod pojmem umělý zub. Materiály a postupy na výrobu protetických náhrad jsou různé a každé pracoviště má svoji kalkulaci. Určitě v nabídce jsou i náhrady plně hrazené zdravotní pojišťovnou. Musíte se zeptat svého stomatologa. **Kdy je vhodné začít chodit na zubní prohlídky s dítětem? Slyšela jsem, že ještě dříve, než vyrostou první zoubky, je to pravda? A Je třeba mléčné zoubky čistit 2x denně?**

Určitě stačí přijít s dítětem na první prohlídku s prvním zoubkem. Čištění dočasných zubů 2x denně je opravdu málo. Doporučuji po každém jídle, hlavně po sladkostech. **Máme jedenapůlročního chlapečka. Kdy začít s čištěním zubů? My už jemně začali, ale podle mě víc pasty sní, než použijeme na zuby. Moc mu chutná :-)** **Jak je to vlastně s péčí o zuby u malých dětí?**

U dítěte, které má jeden a půl roku a má již zoubky, by prohlídka u stomatologa měla být pravidelná. Jde především o návyk k ústní hygieně. Co se týče hygieny dutiny ústní u tak malého dítěte jde hlavně o mechanické stírání plaku ze zubů za použití dětské zubní pasty a kartáčku. Když vaše dítě sní více pasty, než použijete na čištění, tak ji občas vynechejte a snažte se mu zoubky hlavně

kvalitně mechanicky vyčistit. Určitě to bude každý měsíc lepší a lepší.

Prosím poradte, jak si podle vás poradit se střední bolestí zubu, než se třeba za tři dny dostanete k zubaři. Co pomáhá? Rvát do sebe brufeny, nebo doporučíte něco jiného?

S každou bolestí je nutné navštívit urychleně lékaře. Dopovat se prášky není žádné řešení. Když vás bolí v obličejí, ne vždy jsou příčinou zuby. Ale to zjistíte jen když se necháte vyšetřit.

Mohla byste uvést, jaký nejsložitější případ jste ošetřovala? Třeba po havárii, úraze...

Za svoji chirurgickou praxí jsem se potkala s různými případy. Těžko říct, co bylo nejhorší, jestli havárie, nebo pokusy o sebevraždu. Ale asi nejvíc a nejtěžší pro mě bylo, když jsem téměř 1 ½ roku pracovala na klinice ÚČOCH VFN v Praze, kde opravdu byly a dodnes jsou řešeny nejzávažnější případy z oblasti orofacialní chirurgie a to hlavně pacienti onkologičti. Nesmírně si vážím kolegů, kteří na této klinice pracují.

Kdo vám spravuje zuby? A bojíte se tak, jako většina lidí?

O můj chrup se stará můj dlouholetý kolega a stomatologického ošetření se bojím úplně stejně jako většina pacientů.

Dá se říct, že postavení zubů a velikost čelisti zformovaly podobu našeho úsměvu? Proč se ptám... na málokterých fotkách se pěkně usmívám, spíš je to takový „šklebík“.

Podobu vašeho úsměvu zformovalo vícero faktorů a to od genetiky až po duševní rozpoložení. Na úsměvu je podstatné, aby byl ze srdce. Určitě Vám to na všech fotkách sluší. **Před časem jste ošetřovala moji dceru v KNTB. Zjistila jsem, že tam už nepracujete, co se stalo? Jinak vám moc děkuji zpětně a oceňuji váš velmi citlivý přístup!**

Založení privátního pracoviště bylo pro mě velkou výzvou. Privátní pracoviště pro ústní, čelistní a obličejovou chirurgii skloubené s praxí stomatologickou je ideální kombinací. Svou praxi jsem založila na využití nejmodernějších technologií a materiálového vybavení. Je to zcela jiný pohled na práci, kdy budete svoji praxi a nejste závislá na zaměstnavateli, zda bude souhlasit se zavedením nových technologií, které musí profinancovat. Ve vedoucích funkcích v KNTB jsem byla několik let, vedla jsem oddělení s kladným hospodářským výsledkem, ale mnoho věcí nejde z pozice zaměstnance realizovat. Proto ta změna.

